

BOXHOLM

aktuellt nr 8

Ansvarig Utgivare: Stig Tillmar

I Redaktionen: Anne-Britt Stenward, Claes Dufmats,

Thomas Eriksson, Arne Hägg, Chatarina Johansson

DELÅRSRAPPORT JAN-JULI

Iggesundskoncernens resultat för årets sju första månader ligger väsentligt under föregående års nivå. Under resterande del av året förväntas en ytterligare försämring av resultatet.

Efterfrågan på huvuddelen av koncernens produkter är för närvar-

ande så låg att nära nog samtliga anläggningar måste drivas med lågt kapacitetsutnyttjande under resterande del av året.

För Boxholms del är läget oroande. Resultatet för första halvåret ligger väsentligt under budget och prognosen för hela året pekar mot

en betydande förlust.

För närvarande utreds vilka åtgärder som kan vidtas för att förbättra läget och i avvaktan på utredningarnas resultat har företagsnämndens sammanträde uppskjutits till den 31 oktober.

VÄSTERNÄVENTYR

Järnmännen från Boxholm med stål i blicken kom väl förberedda och till tänderna rustade till Bohus för att nedkämpa allt motstånd vid koncernmästerskapet i fotboll i slutet av augusti.

Trots försöken att vid återkomsten till Boxholm kunna uppvisa synbara bevis på att tremästarmötet slutat med förkrossande nederlag för Eka och Iggesund fick "de våra" bita i gräset för övermakten.

JÄMNA MATCHER

Första matchen mot Eka slutade oavgjort 2 - 2. Lennart Samuelsson gav Boxholm ledningen med 0 - 1 som också var halvtidsresultat. Efter paus kom Eka stark och både kvitterade och ökade på målskyttet innan Bo Jonsson kunde reducera till 2 - 2. Inte ens Ronnie Hellström hade haft en chans att göra något åt det målet.

Matchen mellan Boxholm och Iggesund blev en arbetsseger med 0 - 2 (0 - 1) till hälsingarna.

Boxholm spelade betydligt jämnare än vad siffrorna visar och

kunde med lite tur klarat minst oavgjort.

När sedan Iggesund i sista matchen spelade 1 - 1 (1 - 0) i mötet mot Eka var saken klar och Iggesund stod som koncernmästare och erövrade vandringspriset för alltid.

I kampen om vandringspriset mellan Boxholm och Eka måste straffläggning till eftersom resultatet vid full matchtid stod 2 - 2. Efter fem straffsparkar per lag var ställningen fortfarande 2 - 2. Eka segrade slutligen med 3 - 2 och vandringspriset hamnade därmed för alltid i Bohus.

LITE SPELARKRITIK

Boxholm uppträdde som ett topplag i division 4 och med något lite tur kunde vunnit båda matcherna.

Hela försvaret gjorde bra ifrån sig med plus för målvakten Sören Ahl som gjorde en homogen insats. Bästa lagdelen utgjorde dock mittfältet med Lars Blomqvist, Bo Jonsson och Gunnar Andersson. Helt följdriktigt utsågs en av mittfältarna - Lars Blomqvist - till Boxholms bästa spelare.

BOXHOLM NÄSTA

1978 års mästerskap kommer att förläggas till Boxholm. Eftersom vi tydligen icke är ett bortalag måste vi mänskligt att döma vara ett hemmalag. I varje fall hälsar vi Eka och Iggesund välkomna nästa år och vi lovar att det skall bli svettiga matcher.

Carl Tryggers fond

Nu är det åter dags att ansöka om stipendium ur Carl Tryggers fond.

Närmare upplysningar om möjligheter att erhålla stipendium lämnas av Arne Hägg, Thord Lindberg, Göran Ragnarsson och Berndt Andersson.

Ansökningsblanketter tillhålls av ovanstående.

Ansökningarna skall vara Personalavdelningen tillhanda SENAST den 30 september 1977.

OBS! Till ansökan bifogas avskrifter av senaste skolbetyg och arbetsbetyg samt intyg om påbörjade studier.

LITEN STÅLKURS

BORSTÅL

När man vill göra ett snölandskap vid julskyltningen brukar man strö borsyra på bomull. Det glittrar vackert. Du kanske tycker att det är konstigt att en syra kan förekomma i fast form, men så är det. Man kan lösa upp borsyran i vatten också och använda den för rengöring av sår.

Redan på 1940-talet kände man till att man kunde använda bor som legeringselement i stål. Bor har atomvikten 10,8 och är något lättare än kol, som har atomvikten 12.

Bor ökar hårdbarheten hos stål och ger ungefär samma effekt som Cr, Ni eller Mo. Det intressanta med bor är att det skall tillsättas i mycket små mängder, i bästa fall endast ca 0,001 % eller 10 g per ton stål. Det betyder ca 350 g till en hel charge på 35 ton.

För att bor skall komma till nytta i stålet måste detta ha låga halter av syre och kväve. Man måste därför först sätta till aluminium och titan, man måste desoxidera stålet. Den här processen är ganska svår att utföra. Sedan 1974 har vi fått borstålet till Boxholm från Kockums i Kallinge. Försäljningen av borstål har ökat så kraftigt under det senaste året att vi bestämt oss för att provtillverka några charger i Boxholm. Hitintills har vi gjort fyra charger med mycket bra resultat.

Det enklaste borstålet, BAB 6110, har ungefär samma kemiska sammansättning som stålet SIS 2172, dvs ca 0,20 % C, 0,25 % Si och 1 % Mn och sedan ca 0,001 % B.

Vi bedömer resultatet med hjälp av ett jominyprov, som vi talade om i förra numret av Boxholm-Aktuellt.

Du kan själv se i bild 2 vilken skillnad de båda stålen har i fråga om hårdbarhet. I praktiken innebär det att SIS 2172 vid exempelvis härdning i olja med stark omrörning får ythårdheten 40 HRC i dim $\varnothing$ 25 mm medan borstålet får samma ythårdhet i dim

$\varnothing$ 50 mm. Normalt härdas stålen i klenare dimensioner för att man skall få ännu högre hårdhet.

Den kemiska analysen av bor i borstålen har vi tidigare inte kunnat göra i Boxholm, men vi arbetar intensivt på detta och har fått lovande resultat.

Borstålen kan ersätta stål som är legerade med Cr, Ni och Mo. Sådana stål blir efter valsningen vanligen så hårda att de måste glödgas, vilket är en dyrbar operation. Borstålen däremot har den säregna egenskapen att de inte blir så hårda efter valsningen, men får lika hög hårdhet som de legerade stålen vid härdningen.

Den som vill veta mer om borstål, kan rekvidrera ett särtryck ur tidningen "Verkstäderna" från Anita Josephsson, Lab, tel 349.

Bild 1. Bor sätter man till i gjutskänken i homeopatiska mängder. Bara ca 10 g/ton stål kan räcka.

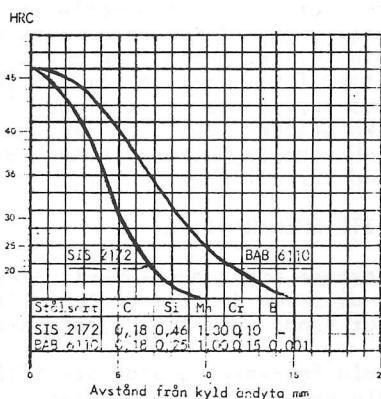

Bild 2. Resultat från jominyprov med SIS 2172 och BAB 6110.

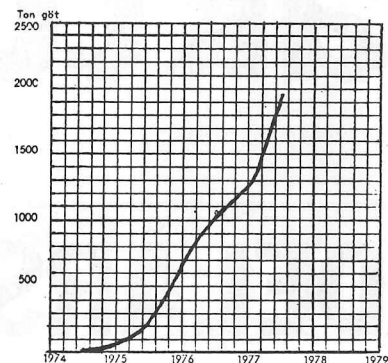

Bild 3. Tillverkningen av Boxholms borstål har en mycket positiv utvecklingskurva.

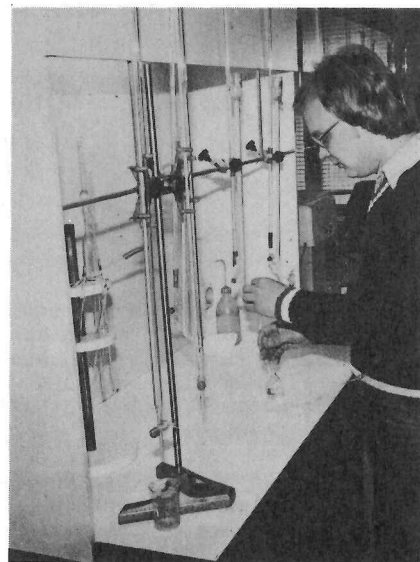

Bild 4. Gunnar Bjurström, som leder försöken med tillverkning av borstål i Boxholm, tar aktiv del i utvecklingen av analysmetoden.

☆
Två småpojkar sitter vid vägkanten. En präst går förbi och frågar vad de gör.

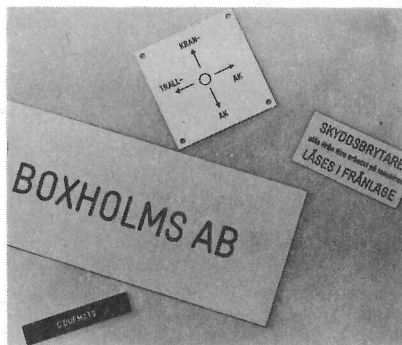
— Vi sitter och ljuger. Den som ljuger värst får en kola.

— Det är jult att ljuga. Det gjorde jag aldrig som liten, säger prästen. Pojkarna ser på varandra en stund. Så säger den ene:

— Ge gubben kolan!

☆

Skylttillverkning

Namnskyltar på dörrar, märkning av skåp, rör- och elledningar - det är bara några exempel på de skyltar som man lätt kan tillverka på elavdelningen.

Vi behöver inte klistra upp lappar som ser slarviga och solkiga ut. Behöver Du en skylt - ta kontakt med Lars-Ove Strand på elplaneringen i stället för att beställa utanför företaget.

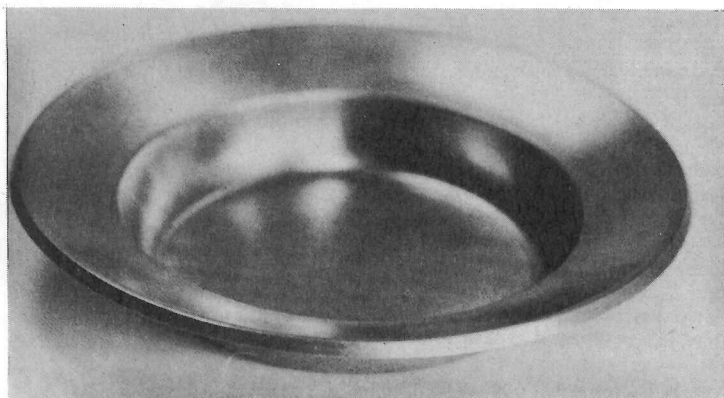
De skyltar man gör kan fås i alla färger och med bokstäver från 1,5 - 20 mm höjd.

På bilden ser Du några exempel på tillverkningen.

Vas eller tallrik?

Tidigare i företagsnämnden aktualiserad fråga om ändrad gåva från företaget till 50-åringar har resulterat i att arbetsutskottet vid sitt senaste sammanträde beslutat rekommendera företagsnämnden att ersätta nuvarande kristallvas med en tenntallrik.

Den nya gåvan kommer, om företagsnämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag, att genomföras vid årsskiftet 1977-78.

Förslagsverksamheten i centrum

Under sommaren och hösten 1976 utförde teknologerna Lars Lundmark och Michael Mazur ett examensarbete vid Boxholms AB. Syftet var att studera företagets förslags- och innovationsverksamhet samt föreslå åtgärder för att stimulera sådan verksamhet. Innovation betyder "införande av en nyhet".

För att presentera examensarbetet, som fått titeln "Organisation av innovationsverksamheten vid ett bruksföretag", och ge tillfälle till diskussion och frågor, ordnades en sammankomst med berörda parter. Förutom de båda författarna medverkade professor Bengt Sandkull från Tekniska Högskolan i Linköping, och Hasse Hellström, trävaruavdelningen vid genomförandet.

Examensarbetet berör många intressanta frågor kring förslagsverksamheten. Några exemplar av det omfattande examensarbetet (hela 107 sidor) kommer att distribueras till avdelningarna för att så många som möjligt skall kunna ta del av det. Intresserade kan vända sig till Thomas Eriksson, tel 345, för närmare upplysningar.

Lars Lundmark och Michael Mazur lyssnar på ett inlägg i debatten kring sitt examensarbete.

Nya former för ungdomsutbildningen

När ungdomsutbildningen startade på nytt i höst blev det under delvis nya former. Tidigare har utbildningen varit en ettårig stålteknisk kurs, som genomförts helt i företagets regi. Nu är det Gymnasieskolan i Mjölby som är huvudman för utbildningen. Undervisningen följer Skolöverstyrelsens läroplan för "Tvåårig verkstadsteknisk linje - gren för järnbruksyrken" och eleverna får avgångsbetyg från gymnasieskolan efter avslutad utbildning.

TVÅÅRIG

Utbildningen är tvåårig: Första året går eleverna på verkstadsteknisk linje vid någon gymnasieskola. Andra året kommer de elever som valt "gren för järnbruksyrken" till oss för att här få praktisk och teoretisk utbildning.

De elever som börjat här i höst har alltså minst ett års studier på verkstadsteknisk linje bakom sig.

STORT INTRESSE

Intresset för den här utbildningen är stort. Vid terminstarten den 22 augusti påbörjade 11 ungdomar sin utbildning här vid företaget.

Under de tre år som vi har haft ungdomsutbildning i företaget har sammanlagt 28 ungdomar påbörjat undervisningen. Av dessa har inte mindre än 25 fullföljt utbildningen och arbetar nu på olika avdelningar i företaget. Anledningen till det fina resultatet finns säkert till stor del i det intresse och den arbetsinsats som görs av handledarna på de olika praktikplatserna. Tyngdpunkten i utbildningen är ju praktisk träning i olika arbetsuppgifter.

CIRKULATIONSPRAKTIK

Ungdomsutbildningen började med en introduktionsvecka och eleverna kom ut på sina respektive praktikplatser den 29 augusti. Eleverna vistas två veckor på varje plats och byter därefter efter ett bestämt cirkulations-schema. En dag i veckan (torsdagar) ägnas åt teoretiska studier. Även teoriundervisningen genomförs i Boxholm.

PENSIONÄRSUTFLYKTEN

Resan företogs med buss till Björnön .....

där Irwing Lindholm berättade om Huldass och Idass stuga.

Intresserade åhörare var bl a syskonen Anna, Hillivi och Elsa .....

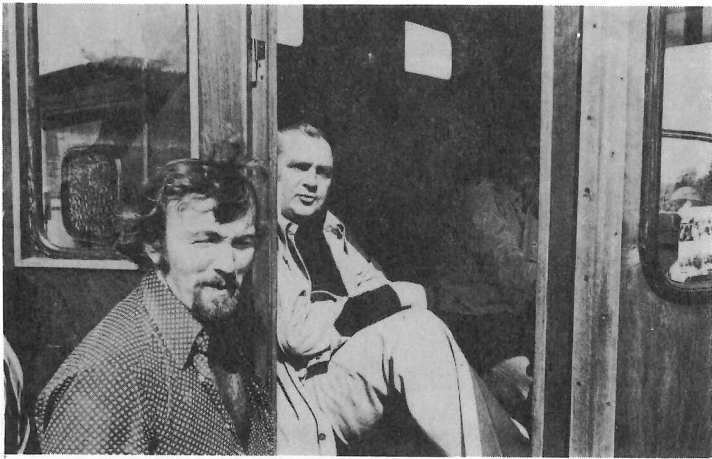
och Nisse Blomqvist

Vi fick gå in i Huldass stuga och titta på alla gamla fina saker som bevarats.

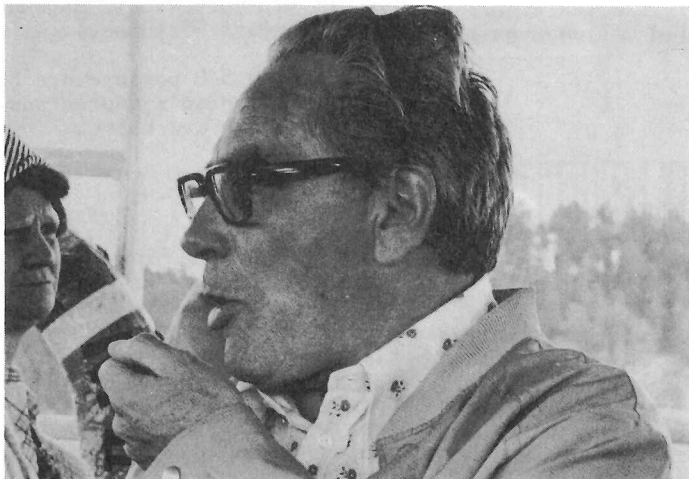
Sedan gick färden till Malexander, där vi klev ombord på Boxholm II.

Förutom historien om Björnön, kunde Irwing även guida oss på sjön. Vi förmodar att han fick hjälp av Lars Sjöberg och av skepparen Rune Hector.

Det var ett strålande väder och Olle Mörk passade på att få lite solbränna.

Erik Ekström njöt av utsikten .....

liksom Bertil och Nanna Persson.

Efter sjöresan bjöds vi på kaffe och smörgås i Hätte ....

och när vi hade ätit oss mätta tackade Allan Gustavsson, Personalchefen vid Boxholms AB Sten Udd, för en lyckad utflykt.

MOTIONERA MED

volleybollserie

Start i början av oktober. För varje deltagande dam ges 2 bonuspoäng, dock max 6 poäng till varje lag. Anmälan senast den 25 september till Alf Martinsson eller Ingemar Nordström.

tisdagsmotionen

Vid Skidstugan, tisdagar kl 1800 - 1900.
Tipspromenad med TRIMBINGO eller gå, lunka, löpträna inför Sjögarpsslunken.

bordtennisserie

2 manna/kvinnolag. Vi spelar i Centrumhuset.
Anmälan senast den 3 oktober till K-E Alfredsson, JHLP.
Träning fr o m den 1/10 på fredagar 1800 - 2000.
Start omkring 15 oktober.

naturstig och trimbingo

Vid Parketten - söndagar. Start mellan kl 0900 - 1100.
Vi börjar den 25 september.

poängjakten

31/7 1977 - 31/6 1978

I poängjakten ingår:

- naturstigar
- cykelstarter (sept och maj)
- tisdagsmotionen
- oktobermotionen
- simma till Lucia
- simma sommaren till mötes
- majmotionen
- skidarrangemang
- grupp gymnastiken

Du får en poäng för varje start, dock max en poäng per dag.
Utlottning av priser bland de som uppnått 50 poäng.

Onsdagen den 31 augusti avtackades Uno Stenberg och Alice Gustavsson, som nu slutar sina arbeten på Dörrfabriken.

Vet Du att.....

Boxholm II, vårt stolta ångskepp, har i år gjort 75 turer.

Sammanlagt 3 540 passagerare har trots den regniga sommaren passat på att åka med båten.

Dörrfabriken har fått sin största order hitintills. Säljsumman blir ca 2 miljoner kronor och utgörs av 4 - 8 tusen dörrar till Elektrolux i Säffle.

Dörrarna ska användas i väggelement i modul, (brand- och ljudisolerande) som används till kontor, förråd etc.

Det nya toleranskortet för varmvalsat stål är klart. Toleranskortet är ett led i vår kvalitetsstyrning och avsikten är att alla som arbetar med varmvalsat stål ska ha kortet.

Lediga platser

2 maskinbarkare, Skogsavd
1 lokalvårdare, Dörrfabr

Polisen är på väg till stationen med en misstänkt. Plötsligt kommer en vindpust och blåser iväg med den misstänktes mössa.
— Släpp mig ett ögonblick, så jag kan hämta mössan, ber den gripne.
— Nähejdu, säger polisen, då smiter du bara. Stå kvar här du, så hämtar jag mössan.